

TAPOLCZAI LAPOK

EZELEŐTT TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN. KIADÓ ÉS TULAJDONOS: LŐWY B. ÖRÖKÖSEI.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések árszabály szerint.
Nyílt-tér sora 1 korona.

Háboru és kultura.

Harcba indultak a népek, nemzetek. A munkás szorgos kezek kardot, puskát ragadtak; a békés szívek harciasakká, sőt gyűlölködökké lettek. Megszűntek az apró-cseprő civakodások, hogy átformálódva az igazság érzésére juthasson az ember. A mindennapi élet zsvájából puskák ropogása, ágyuk mennydörgése lett. Vérrozsák fakadnak a földön s nyomában ezernyi leirhatatlan fájdalom.

Írják a történelmet... Véres betűkkel, hadi tettekkel. És mi szemléljük, benne vagyunk, átéljük, ott harcolunk mind-mind, akiket elhívott a parancs. A király, a létfenntartás, az élet parancsa. De még ennél is több a kultura parancsa. A kultura ma az emberiség legnagyobb kincse. Ezt nem engedjük istentelen barbár kezekkel lerombolni. Nyugat a kulturát, kelet a barbárságot képviseli. El kell döntenünk, ki uralkodjék Európában: Kelet vagy Nyugat? Az intelligencia, az igazság, a becsületesség ma a Nyugaté.

A kulturáért harcolunk... Csak annak a népnek van joga Európában, de az egész világon a nemzetek sorsába bele szólani, amely kulturát tud teremteni. A germánság, a magyarság született kulturnemzet, a szlávok még ma megcafolja a kulturát. A germánság és szlávok hegemoniájának harca ez. Mi magyarok a germánok mellé állunk. A mi kulturánk is itt erősödött meg a germánság kulturájának tövében. Beigazolódott, hogy mi magyarok csak a germánság mellé állva fejleszthetjük tovább nemzeti kulturánkat.

Menjünk tehát harcba mindnyájan. Ne csak a hívó, parancsoló szóra, hanem azzal az öntudattal, hogy a magyarság csak úgy tud itt megmaradni, ha művelt és kulturált lesz, ezeket a tulajdonokat mentől magasabbra fejleszti. Ezért a célért véres áldozatot kell hoznunk, meg is hozzuk. Véreink, fiaink, testvéreink immár ott harcolnak a csatatereken. Szívük, lelkük kitérve a diesség felé, mind mind szomjuhozzák az igazságot és a perdöntést.

Elementek a tanítók ezrei is. A nevelés és oktatás békés mesterei. Azok, akik elhíntették szelid órákon a hazaszeretet isteni magvait, most tettel is megvallják a nemzeti vértanuságot. A nép és a néptanítók sorsa egy. Eddig csak verejtéket hullattak a fekete föld barázdáiba, most vércseppekkel öntözik azt. De ez nem fáj, mert tudjuk, hogy az igazért történik, a hazaszeretet szent nevében.

Harcoljatok tehát... Mi, kik itthon

maradtunk még várjuk a hívó szót. Ott leszünk, ha szükség lesz reánk, mi is, akik pedig ott nem lehetünk, előkészítjük a béke és pihenés óráit, felhalmozzuk a szeretetet, hogyha majd megjöttök győzelmesen, megfűrészeltünk mindannyitokat a szeretet és diesség tengerében.

Harcoljatok és győzzetek! Diadal legyen hazafelé utatok!

A tél és a háboru.

A monarchia és Németország népe a nagy időkhöz méltóan viselte magát a háboru eddigi napjaiban. Komolyan, méltóságteljesen fogadta a világháboru kitérésének híreit, komolyan és megelégedetten vette híreit diesség seregeink előrenyomulásának, de ugyanolyan nyugodtan és megingás nélkül olvasta azokat a híreket, amelyek az orosz tulerőről számoltak be. És amilyen türelmesen és méltóságteljesen vett tudomást e két hatalom népe a harc-tér eseményeiről, ép oly komolyan, kitarással és öntudattal végzik teendőiket benn az országban is.

Különösen nálunk Magyarországon van szükség arra, hogy azok, akik tehetik, másrészt pedig azok, akik erre hivatva vannak, komoly munkásságot fejtsenek ki az itthonmaradottak életének, megélhetésének biztosítása érdekében. Németország és Ausztria lakosságának vagyoni helyzete sokkal, de sokkal kedvezőbb, mint a magyaroké. Az a különbség, amely köztünk és közöttük vagyoni, anyagi szempontból a béke idején is megvolt, megmaradt most a háborus időben is. A három ország polgárai közül tehát mi vagyunk legjobban rászorulva, hogy valaki támogasson, segítsen bennünket.

Különösen most kell az arra illetékes embereknek komolyan hozzáfogniok a segélyező munkához. A tél már itt van előttünk és ez a tél még borzasztóbb lesz sokakra, mint az eddigi évek havas, fagyos napjai. Most nincsenek itthon a kenyérkeresők és akik békében csak éheztek, most éhenhalhatnak, akik csak akkor fagyoskodtak, most megfagyhatnak, ha nincs jótékony kéz.

Nehéz, sötét, szomorú hónapoknak nézünk elébe és e nehéz hónapokat csak a társadalom támogatása teheti könnyebbé.

A magyar társadalom bámulatreméltó és szinte páratlan példáját mutatja az együttérzésnek. Szinte nem is remélhettük, hogy ez az azelőtt széthúzó, mindenért nézeteiben eltérő és összekoccanó társadalom így el fogja felejteni kicsinyes és céltalan felre-

értéseit, veszekedéseit és a nagy cél érdekében teljes együttérzéssel, egy szívvel-lélekkel fog a szegény néposztályt segítő és felemelő munkában résztvenni.

A magyar társadalom valóban szépen és a nagy küzdelemhez méltóan munkálkodott a háboru első negyedévében, de tulajdonképpen csak most jön a munka nehezebbik része. A háboru nyomoraihoz a tél nyomora is hozzájárul és a tennivalók valósággal megsokszorozódnak. A tél nyomora mindig gondot okoz a társadalomnak és az államnak, de most kétszeresen nagy gondot kell, hogy okozzon. Senkinek nem szabad ebben az országban éheznie az idén, akinek családfenntartója a haretéren küzd. Hogy egy család kétszeresen áldozzon a hazáért, amíg mások nyugodtan, nemtörődöm-séggel ülnek puha pamlagokon, az olyan nagy, égbekiáltó igazságtalanság volna, amilyen nem méltó egy ilyen igazságos háboru küzdő nemzetéhez és országához.

Mindazoknak, akiknek a sors megadta azt a lehetőséget, hogy ezt a világháboru kedvező körülmények között éljék át; akiket existenciájukban közvetlenül nem érint, nem fojtogat, mindazoknak első és legfontosabb kötelességük most azokról gondoskodniok, akiket sujt, nyomorba dönt, szorongat a mai állapot.

Ha mindenkinek, aki itthonmaradt, lehetővé tesszük, hogy valamiképpen átélje a szomorú időket, akkor a háboru után egy erőteljes, ép Magyarország fogja a békét élvezni.

Zalamegye gazdasági helyzete. Az ország összes gazdasági egyesületei most tettek jelentést a földművelésügyi miniszteriumhoz a gazdasági állapotokról. A zalamegyei gazdasági egyesület sötét képét nyújtja megyénk gazdasági helyzetének. A jelentés ezeket mondja: Az őszi vetések folynak, a kiscsászák némi késedelemmel vetéseiket elvégzik, de a közép- és nagybirtokosok igen nagy károknak néznek elebe, mert a kapásnövények, főleg a tengeri és a cukorrépa aratási és behordási munkálatai mellett a megfogyott kézi- és igáserővel a vetési munkálatok csak nagyon nehezen haladnak előre. A helyzetet az még súlyosítja, hogy az itthonmaradt mezőgazdasági munkások óriási béréket követelnek. Az egyesület a kormánytól sürgősen vár segítséget. A hiányzó kézimunkaerő pótlása volna mielőbb szükséges. Mivel egy csoportban 100 nál kevesebb hadifoglyot nem adnak ki, meg kellene engedni, hogy 2-4 gazdaság számára is kivehesse őket olyan vállalkozó, aki a hadifoglyok részére 30 napi elfoglaltságot biztosít. Az igáserőhiány enyhítése végett a jövőben azokról a vidékekről vigyenek lovakat, ahonnan eddig nem hozták. Fontos továbbá minden körülmények között, hogy lehetőleg egyenlő arányban legyenek a lovak minden gazdától elveve.

Temetés a harctéren.

Egy önkéntes, aki mint szanitész a déli harctéren teljesíti kötelességét, a következő érdekes részletet írja a harctéren elesett hősök temetéséről:

— Ha néha-néha ujságot hoz a tábori posta és módunkban van magas, kórház, aszfaltos városokról hírt kapunk ide, ahol napokig nem látunk mást, csak ormótlanoknak látszó sziklás hegyeket és szédületesen mély hegyszakadékokat, akkor érezzük csak igazán a gyönyörét annak, mily csodásan felemelő érzés, nekünk a hazáért küzdenünk. Mert látjuk, hogy azok, akik a csatáról érkeznek haza, mennyi lelkesedéssel tudnak beszélni a háborúról, az otthon meghitt város falai között, mily gyorsan felejtik a harctér tenger fáradságait és még a hősiességük elmondásánál is milyen óvatosak és szerények, nehogy egy-egy nagyobb veszélyekkel fenyegetett, súlyosabb küzdelem fokozza az ovekért aggódo otthonmaradottak szorongását. Nem akarok a lelkesedők, a hősök között ünneprontónak beállni, de azt hiszem, nem ártok vele, ha a most, kartácsok tüzeiben megacélosodott fegyverek tollával íródo világtörténelem lapjait kissé a komolyabb oldalára fordítom.

Három napi, szinte szakadatlan tüzelés, roham, beasottság és kartács vihar után elkövetkezett az a szomorú pihenő, amelyet a csatater halottainak eltemetésére szoktak szánni. Már a kora hajnali óráktól kezdve folyik a munka. A sziklás hegyek mögüll felkuszó nap első sugarai ma nem rohamozó katonák szuronyhegyein villan meg, hanem a munkás-osztag asóelein. Sirt ásnak... Sirokat ásnak. Mikor aztán ezzel elkészültek, akkor kezdődik a mi szomorú szerepünk: agnoszkálni a halottakat. A főcsapatól automobilon robogunk a csataterre. A gépkocsi hullatömegek közt stoppol. Ezer csoda, hogy el nem gázolunk néhány hullát. És férfiak, akik érző, meleg, résztvevő szívvvel indultak hadba, akiknek hozzátartozóik vannak, akik otthon könnyáztatta arcokkal tudnak csak végignézni egy temetést, most egykedvűen, szinte gyárilag fejtik ki eles, e célra való alkalmas bicskakkal az elesettek zubbonyából a halálcédulákat.

Borzalmas pusztitással vág rendeket a harcmezőn a halál kaszája a vitézek soráiban. Egyik-másik katonának nyitott szájára oda van fagyva a roham lelkesítő hurrájának utolsó szótagja; néhányan görcsösen szorítják a kezükben a fegyvert, ahogy a lövészárókban célbavettek az ellenséget, amelynek puskagolyója piros epret rajzolt a vitéz homlokára. Van olyan, akinek a lábát szakította el a kartács. A láb néhány méternyire fekszik a törzstől, mintha még most is rohamban volna! Lelket dermedtően groteszk egy másik sebesült. Sapkájával együtt a koponyája negyedrészet vitte el a srappell. Olyan a nagy, tátongó véres seb, mintha kacéran félrecesapva, piros sapkát nyomott volna a fejébe. Még furcsa bokréta is akadt rája. Szamárkóróbból, csalánból való véres bokréta a mezőnek. És egyre telnek a köves, kavicsos földbe ástott gödrök. Itt-ott egyik másik már el is készült, be is hantolódott. Tiszt nyugszik alatta.

A kora reggeli órák metszően hűvös szele ellenére is nehéz verejtékcseppek gördülnek alá a munkás-osztag embereinek homlokáról, de azért nem mulasztják el, hogy tört puskák agyából, kettéroncsolt tisztikardok pengéjéből, sátorponyva madzagával fejfát rögtönözzenek a sir fölé, amelynek halottját rongyolt, gyürött, csukaszürke tisztisapka jelzi. Ezalatt a nagy gödröknél is serényen folyik a munka. Egy sor halott, egy sor més... megint halottak és megint egy mészzuhany... A csatater egyik távolabbi részéről a hullatakarítók magasra emelt kézzel kiáltanak, integetnek felénk:

— Hé! Halló! Hé!

Odamegyünk. Három szerb katona és egy tiszt hullaja terült el a földön. A tisztet szájon csokolta egy szerelmes kartács-szilánk. Rettenetesen el volt torzulva. Hát bizony

ezeknek is sirt kell ásní, amit ugyancsak elkéseredetten fogad a munkás-osztag. Egyáltalán nem hasonlít az imához, amit a fogaik között morognak. De azért csak nekifoházkodnak. Csikorognak a lapátok a kavicsos földben. Néhány méternyire tőlük egy srappell rőbban, eltevedt. Nem nekünk volt szánya. Annyira nem, hogy a pukkanása szinte azt mondta:

— Pardon!

A sírásó katonák felkapják a fejüket, de aztán látva, hogy nincs komolyabb veszedelem, káromkodó cinizmussal mondják:

— Disztüz, a teremtésit neki!...

Már délre jár az idő, amikor véget ér a szomorú munka. A távolból mint haragos zivatar dübörgése, agyuk dörgése hallatszik és mint harsány dobpergés kattog a gépfegyver. Új csatateren új öldöklés folyik.

A mi munkahelyünkön hirtelen egy magasra nyújtott kard pengéje villan:

— Sorakozó!

És ott a frissen hantolt sírok előtt glédába állunk az ásós emberekkel.

— Imához.

A sapkák lekerülnek a fejeikről, de a katonás, fegyvelmezett feszesség minduntalan megbomlik. Hol az egyik, hol a másik katonatorröli bele könnyes szemét a piszkos, csukaszürke zubbony ujjába.

Használjunk hadisegély postabélyeget!

HIREK.

A Kárpátok.

Mint a vízhoztafa a folyóban, úgy buk-dácsol néhány nap óta a hadijelentésekben ez a szó: Kárpátok. A Kárpátok tövét fegyvercsörgés veri föl, a Kárpátok rengetegeinek csöndjét ágyuszó riasztja fel, a Kárpátok területe csataterre változott át, a Kárpátok szorosait ideiglenesen az ellenségnek engedték át. — Néhány napig átláthatatlan köd borítja a világ legszebb hegykoszorúját, hang nem esik róla; de csak azért, hogy pár óra múlva megint szemünk elé tolja hatalmas testét. Mi van hát a Kárpátokkal? Mi történik mögöttük, rajtuk, előttük?

Érthető a közönségnek ez az ideges kérdészködése.

Négy hónap óta, mióta a háboru tart, megszoktuk, hogy a csatateret ne a mi földünkben hasítsák ki. A szerb és a kárpáti kalandos betörés néhány napját leszámítva, a mi országunk nem szagolt puskaport. A háborúról csak a táviró és a hozzánk érkező sebesültek hoztak hírt.

A terepviszonyok most úgy változtak, hogy a nagy dráma színtere közelebb toldott hazánkhoz. Miért történt ez, mi volt ennek az oka: kár kérdezni. Kár azért, mert ha Höfer vezérőrnagynak valóban ideje is és kedve is lenne hozzá, hogy azt nekünk magyarázza, legtöbbször kukkot sem értene belőle. Ennélfogva legokosabb, ha belenyugszunk abba, hogy a végső győzelem kivívásához szükséges volt a színter megváltoztatása.

Mikor a franciák betörték Elzászba, a németek nem ijedtek meg, hogy a küzdelmet az ő hazájukban kell megvívni. Hindenburgot sem feszélyezte az oroszok elpáholásában az a tény, hogy a páholást német földön kellett végrehajtania. Nálunk sem kell tehát senkinek azért a fejét falba vernie, mert a Kárpátok szorosaiból vissza kellett vonulnunk. A nagy döntő küzdelem szempontjából néhány hegyszorosnak elfoglalása vagy visszafoglalása sem nem oszt, se nem szoros.

Ennek átgondolása és megemésztése eltűnteti majd az idegességet. Ha jól megértettük azt az igazságot, nem fogunk többé azért nyugtalankodni, amiért a hivatalos jelentés minden páratlan napon a Kárpátokról beszél.

Nem esünk kétségbe azon sem, hogy a harctér közelebb húzódott hozzánk. Amint férfiasan és szemrebbenés nélkül kivettük részünket a háboru minden áldozatából, kivesszük ebből is — abban a tudatban, hogy ezzel az elmaradhatatlan végső sikert szolgáljuk.

Községi gyűlés. Tapolcza nagyközség képviselőtestülete ma 1914 évi nov. 29-én délelőtt 11 órakor az alábbi tárgyakban gyűlést tart: 1. Jegyzők fizetés rendezésében előterjesztés. 2. Kórháznál pótmunkák készítése. 3. Kórházi orvos és gondnok fizetésének kiutalása. 4. Szarvasmarha tenyésztés megváltoztatásában kérvényezés. 5. Pótvásárok kérvényezése. 6. Iház testvérek háznak veszélyessége ügyében intézkedés.

Népfőkelők szemléje. A tapolczai és balatonfüredi járások 24—36 éves népfőkelői szolgálatra kötelezettek sorozása — helyesebben szemléje — december hó 2-án kezdődik Tapolczán a község háza tanács-teremben.

A „Vörös-Kereszt” tapolczai fiókja által ápolt harci sebesültek élelmezési költségeihez a tapolczai kath. jótékony nőgyűlés 300 koronával, a szabadságot harci sebesültek gyógyköltségeihez Sáska község 10 koronával, míg az egyesület munkás céljaihoz Levinstein Miksa (Révfűlöp) 50 koronával járult hozzá, mely adományokért halás köszönetet mond az elnökség.

Változások a tapolczai járásbírósnál. Őfelsége a tapolczai járásbírósnál vezetőjévé Tseppen Jenő magyaróvári járásbíró nevezte ki. — Az igazságügyminiszter Dr. Grün Gyula tapolczai járásbíró saját kérelmére a kaposvári kir. törvényszékhez, törvényszéki bírói minőségben, áthelyezte.

A hadikölcsön és Tapolcza. Örömteljes megnyugvást kelthet a hadikölcsön fényes sikere. E siker a nemzetgazdasági életünk teherbíró képességének ragyogó bizonyítéka. Ezzel megmutattuk, hogy a magyar nemzeti öntudat az ilyen történelmi pillanatokban tetellel ad élettel magáról. Mindenki — aki csak tehette — kötelességének tartotta, hogy anyagi erejéhez mérten résztvegyen a hadikölcsön aláírásában. Ennek a kibocsátásnak a sikere az egész világgal meg fogja ismereteni a magyarság erejét. A tapolczai aláírási helyeken 695.450 koronát jegyeztek, mely a következőkép alakult: A Tapolczai Takarékpénztár rt.-nál 219.000 korona szabad és 174.000 korona zárolt kötvényt, összesen 393.000 koronát jegyeztek. A Balatonmelléki Takarékpénztár rt.-nál 104.150 korona szabad, 63.550 korona zárolt kötvényt jegyzett 91 egyén. Összesen jegyzés 167.700 korona. A Tapolczavidéki Gazdasági Takarékpénztár rt.-nál 75.900 korona szabad és 31.000 korona zárolt kötvényt, összesen 106.900 koronát jegyeztek. A m. kir. adóhivatalnál 4450 korona szabad és 14.400 korona zárolt, összesen 18.850 koronát jegyeztek. A m. kir. postahivatalnál 9000 koronát jegyeztek. Tapolcza nagyközség 15.000 koronát. — Itt említjük meg, hogy Nemestördemicz község Csillag Ernő körjegyző indítványára 2500 korona hadikölcsönt jegyzett.

Az izr. jótékony nőgyűlés választmánya nov. hó 22-én tartott gyűlésen a Berger alapítvány kamataival együtt 242 koronát szavazott meg a szegényeknek téli fára.

Zongorahangolás. Főlkérjük azokat, kik zongorájukat hangoltatni akarják, azt lapunk kiadóhivatalánál jelentsék be, hogy elegendő számú jelentkezés lehetővé tegye egy hangoló meghívását.

Hósi halál. Beehr Simon, ki nyolc éven át volt Tapolczán alkalmazásban, az északi harctéren szerzett sebeibe Budapesten meghalt. A Tapolczai Kereskedő Ifjak Önképző Egyesülete buzgó háznagyát gyászolja hósi halálával.

Adomány. Kardos Mórné urnó, a Vörös-Kereszt Egyesület tapolczai fiókja javára 10 koronát adományozott, amelyért a nyilvánosság előtt köszönetet mond a Vörös-Kereszt Egyesület tapolczai fiókjának Elnöksége.

A Tapolczi Takarékpénztár Részvénytársaság az 1914. évi 6%-os adómentes hadikölcsönre, az intézet saját jegyzésével együtt 219.000 korona szabad és 174.000 korona zárolt kötvényt jegyeztetett. A társaság a hazafiás célra való tekintettel, a nála jegyzett kötvények összegét, a közismert súlyos pénzügyi viszonyok ellenére, betevői helyett felmondás igénybe vétele nélkül, azonnal kifizette.

A sebesült katonák részére Nemesgulács községből 2 zsák burgonyát adományoztak, melyért köszönetet mond a Kórházegylet Vezetősége.

Nyilvános köszönet. Kardos Mór ur 20 méter barchetot adományozott a szegény gyermekek felruházására, melyért köszönetet nyilvánítja a Kath. Nőegylet Elnöksége.

Halálozás. Klein Mór tapolczi hordóhitelesítő, életének 65-ik évében elhunyt.

A katonák karácsonyi ajándékára újabban a következők adományoztak: Dr. Buzás Dezsőné, Gaál Miksáné, Grünfeld Albert, Kardos Mór, Kemény Mór, Dr. Kovács Vilmosné, Mandl Sándorné, Steinerné és Szűcs Vilmosné, Dr. Varjas Gábor 3—3 K, id. Kohn Mór, Kertész Ignác, L. J., Sebestyén Mária szakácsnő, Zalai Rózsika 2—2 K, Frankné, Stigliczné 1—1 K.

A liszt-eladás és az új rendelet. A belügyminiszter rendelete szerint tudvalevőleg ezentúl a lisztet csak bizonyos arányú keverés mellett lehet forgalomba hozni, úgy, hogy tiszta buzaliszt — okos előrelátással — a háboru tartama alatt nem árusítható. A belügyminiszter táviratban értesítette a hatóságokat, hogy a liszt termeléssel foglalkozó kereskedők, amíg jelenlegi készletük tart, azt változtatlanul kiárusíthatják. Emiatt tehát nem indítható ellenük kihágási eljárás.

Az első hó. A háborus hírek kiszorítják a megszokott hangulat képét az első hóról. A hóesést azonban az sem zavarja és esik, ha megjön az ideje. Hétfőn és kedden éjszaka szállinközni kezdett a hó és reggelre fehér mezbe öltöztette a vidéket. Igaz, hogy alig volt 2—3 ujjnyi, de a hideg időben alig olvad s így elég téli képét nyújtja a természetnek. A kemény, fagyos időjárás, ami alig enged valamit, az idén elég korán köszöntött be. Nagyobb havazások voltak azonban az ország északi részében.

A posta vasárnapi munkaszünete, amelyet a háboru kitérése óta fölfüggesztettek, most a kereskedelemügyi miniszter rendelkezésére részben ismét helyre áll és a p. és t. hivatalok vasárnapokon most ugyanolyan szolgálatot teljesítenek, mint normális időben. A leginkább megterhelte táviratbiztosítóknek azonban a munkaszünet visszaállítása sem hoz enyhülést, mert a távirat intézmény felállítását óta annyi teendőjük még nem akad, mint most, amikor úgy a földadással, mint a leadással jóval több táviratot kénytelenek feldolgozni, mint a normális közlekedés maximális szövegségénél.

Nem lehet csomagot küldeni Galiciába. A hivatalos lap közli, hogy a postaigazgatóság rendelete értelmében a magán-csomagforgalom egész Galiciával szünetel.

A bevonult tanítók vasuti jegye. A vasuti arcképes igazolványokat, mint megírtuk ez év december 31-ig lehet megújítani, a tanfelügyelőséghez beadott kérvény alapján. Több hadbavonult tanító kérdést intézett az illetékes üzletvezetőséghez, hogy mikor újíthatják meg arcképes igazolványaikat. A válasza az volt, hogy a hadbavonultak és azok családtagjai arcképes igazolványuk 1915. évre való érvényesítését, illetőleg új igazolványok kiállítását később meghatározandó határidőn belül f. évi december 31-ke után is kérhetik.

Megszűnt hajóközlekedés. A beállott téli időjárás következtében a Balatonon a személyszállítást f. hó 30-án megszüntetik.

Motorbenzin szükséglet. A cs. és kir. hadügyminisztérium a kőolajfinomító gyárak motorbenzinkészletét ez idő szerint csak oly mértékben tartja lefoglalva, amennyire ezt a hadügyi érdekek szükségessé teszik, vagyis a hadügyi célokra nem szükséges benzin-

mennyiségnek értékesítését a hadügyminisztérium a zár alól időnkint való felszabadítással lehetővé teszi. Ezért mindazok az üzlet tulajdonosok, akiknek motorbenzinre van szükségük ne a hadügyi kormányzathoz, vagy a m. kir. minisztériumhoz forduljanak, hanem megrendelésüket ezentúl is ahhoz a gyárhoz intézzék, melytől a benzint rendszerint hozatták. A kereskedelemügyi miniszter a nyersolajfinomító gyárakat fölhitte, hogy a jelentkező benzin szükségletet lehetőleg elégítsék ki, még pedig oly módon, hogy a zár alól feloldott mennyiségek kiszolgáltatása alkalmával a megrendelő eddigi fogyasztását vegyék figyelembe, nehogy némelyek szükségletükön túlmenő mennyiséget szerezzenek be, míg mások a legszükségesebb mennyiséget is nélkülözni legyenek kénytelenek.

Pártoljuk a Vörös-Kereszt Egyesületet!

Folytatják a balatoni körút építését. A háboru sok megkezdett és befejezésre váró közmunkának a kivételét is megakadályozta. Ugy volt, hogy a balatoni körút építésének a folytatása is elmarad az idén, sőt talán a jövő esztendőben se kerül rá a sor. A kereskedelemügyi minisztérium azonban elhatározta, hogy a munka folytatását engedélyezi. A badacsonyi bazaltbánya részvénytársaság nemrégiben azzal a kérelemmel fordult a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy juttasson nagyobb rendelést a bányának, különben a háboru okozta állapotok miatt beállott vállalkozásihiány a bánya üzemének beszüntetésére és munkásainak elbocsátására kényszeríti a társaságot. A minisztérium teljesítette a válatlat kérését és 132.000 korona ára kavicsot, terméskövet és zuzadékot rendelt a balatoni körút építésére.

Portómentesek a sebesültek levelei. A sebesültek levelezéséről a következő hivatalos kommunikátum tették közzé: A beteg és sebesült katonák levelei száz grammig és levelező-lapjai az operációs területekről a kórházakba való szállításukig a következő feltételek mellett portómentességet élveznek: A levelet vagy levelezőlapot a betegszállítmány vagy sebesültvonat vezetőjének kell kézbesíteni, aki az állandó katonai betegápolásokon feladja azokat. Ezek az állományok az átadott leveleket bélyegzőikkel ellátják és katonai ápolást úgy jelzéssel látják el s azután a legközelebbi postánál feladják. Azok a levelek és levelezőlapok, amelyek nem a fenti feltételek szerint adattak fel, portómentesek.

A téli háboru borzalmai ellen katonáinknak prémre van szükségük, akinek van, küldje e címre: Hadsegélyző hivatal Budapest, Váci-utca 38. sz. A posta ingyen szállítja.

Ne adjunk alkoholt a katonáknak. Ezt az okos tanácsot még mi mindig nem tartjuk be. Csaknem minden vasárnap történik valami, ami annyival sajnálatosabb, mert hiszen a magyar vér így hiába pusztul. Sürögős intézkedést kérünk ezen a téren s a korcsmákra alkalmazzunk valami szabályt, ami az új bor okozta visszacsúszásoknak elejét venni. Pártoljuk a Vörös-Kereszt Egyesület!

Háboru a békéért. Béke... halljuk itt-ott. Eddig még nem mondták ki a szót, amelyet szinte el is felejtettünk. Ki se tudtuk mondani, annyira távoli volt. A szájunk, a nyelvünk elszokott tőle és gondolatunk oly messze kalandozott, amikor beszéltek róla, hogy — mint az álomból ocsudók — nem értettük a hangot, amely fülünkbe és agyunkba lökte az idegenné vált ideát. Kezünk most a kardon, a puská ravaszán pihen. Megyünk a magunk útján — végzetesen, kemény inakkal — előre. Akármilyen történik, a mi sorsunkat a fegyverek döntik el. Ott, ahol minden kockán van és egy ország is csak rom, vagy színes foltocska a térképen, mi edzett öntudattal, vértezett erővel haladunk és nem akarjuk megcsengetni a szót, mely valaha mindent jelentett. Nem is mi mondjuk ki. Ellenségeink hangoztatják:

lármasan követelözve, forradalmas csapatokban ordítják Párisban, Londonban, még Cettinijében is, hogy békét, békét, békét. Hogy szerettük a békét. Minden idegrostunkkal hozzáfűződünk. Amit tettünk, érte tettük. Lakásunk minden szögét-zugát kipárnáztuk, képeket aggattunk a falára, könyveinket bekötöttük színes, drága bőrökbe, lámpákkal fényárba borítottuk az életünk színterét. Szép volt ez a csendélet. A másik szobában az óra ütött, a terített asztalon megcsendült egy pohár, gyermekeink hazajöttek a hidegtől pirosra csipett fülekkel, havas korcsolyával, a könyvtárunk könyvei nemes, egyszerű, boldog szórakozásra biztat. Akkor meg nem tudtuk, hogy ez az áldás mind-mind a béke. Ma már tudjuk. De az is bizonyos, hogy a békét nem a háboruban kell védeni, hanem a békeben. Annak idején — a diplomácia hiteles aktái bizonyítják majd be — mi és szövetségeseink mindent megtettünk, hogy a békét megóvjuk, úgy cselekedtünk, mint akik teljes tudatában vannak annak a ténynek, hogy a történelem ítélőszéke előtt állnak és amit tesznek, azzal a jövődönnek, minden koroknak tartoznak felelősséggel. Ez az igazi békevédelem. Ma háborúval védjük a békét. Minden csepp vér a békéért ömlik.

Zalamegyei hadifoglyok a Csendes-óceán partján. Kádár Sándor zalaegerszegi árvaszéki jegyző, 20-as honvédhadnagy orosz fogságba került és az oroszok a szibériai Novonikolajevszk városba internálták. Kádár Sándort ott kellemes meglepetés érte, két földijével került össze: a nagykanizsai származású Székely Ferenc bankhivatalnokkal és a szintén zalamegyei Schlesinger Oszkár mérnökkel, akik szintén mint magyar katonatisztek kerültek orosz hadifogságba. A minap Székely Ferenc arról értesítette Nagykanizsán lakó édesatyját, hogy őt, valamint két zalamegyei társát Novonikolajevszkából az ázsiai Oroszország legészakkeleti végére, a Csendes-óceán partján lévő Nikolo-Oussourijszky nevű városba vitték, ahol épp oly jó dolguk van, mint volt korábbi tartózkodási helyükön.

Humor a harcban. A sok háborus levél közül, melylyel bennünket a harcba vonult tapolczi katonáink fölkeresnek, hozzuk ezt is, melyet egy helybeli asztalosmester írt: „Még mikor Przemyslbe másodízben bevonultunk, történt megerkezésünk után, felhasználva az első esti szünetet, szaladtunk a városba szejjel, hogy régen nélkülözött itóka után nézünk. Találtunk egy lebujt, melynek félig lehuzott redőnye in a zörgető hadfi bebocsájtást nyert. Bejutásunk után érdeklődöttünk enni- és innivaló után, hamarosan megtudtuk, hogy kaphatunk még három adag szalámit, melyet — tekintve, hogy négyen voltunk, négy egyenkint két koronás adagra osztottak és kaptunk hozzá négy teát is cukor és rum nélkül, mely háboruban megváltás gyanánt esik a fáradt hadfiaknak. Figyelmes lett magyar beszélgetésünkre egy II. oszt. honvéd népfőlkölő, mely bemutatkozás után asztalunkhoz költözött át. Bemutatkozásából megtudtuk, hogy Z... on megyei levéltáros és a sors különös szeszélye folytán őt is T... nak hívják, így beszélgetésünk még élénkebb lett. Elbeszélgettünk a lefolyt ütközetekről, megemlítette, hogy a többek között Kalbuszovan olyan heves harcban vett részt, hogy életben maradásához az a különös ügyessége segítette, hogy jól tud hason csuszni, így ezen ügyességének köszöni életét. Fiúk, mondja a bajtárs, itt veszünk mink ebben a görbe országban egytől egyig, de hát ezért tört németességgel még egy üveg bufelejtő után érdeklődött, melyet 13 koronáért vesztegetett a jószívű vendéglős a hős katonáknak. Így a karcos mellett elmondta, hogy most is X. erődben küzdenek a muszkával, az éjjel iszonyu puskatüzzel küzdünk a muszka ellen. Ezt felbeszélgetve belép a kocsi, hogy a rendőr felszólította a távozásra, no kapsz egy teát, a rendőrnek pedig mond, hogy korela és állj tovább. Hát öcsém, szólítom a kocsi, hogy tetszik a háboru. Tetszeni tetszene, ha legalább katonák volnánk, de ittletünk óta csak erdőt irtottunk és utat javítottunk, muszkat csak elfogva láttunk. A közelmúlt napokban, mikor hadvezetőségünk egyik

